

Verksamhetsplan

Folkhälsa och social hållbarhet i Stenungsund

2021

*Stenungsunds kommuns och Västra hälso- och sjukvårdsnämndens
gemensamma folkhälsoarbete*

Typ av dokument	Beslutat av	Beslutsdatum	Dnr
Plan	Kommunstyrelsen		2020/874
Dokumentägare	Giltighetstid		
Sektor stödfunktioner	1 år		

Inledning

Verksamhetsplan folkhälsa och social hållbarhet

Västra hälso- och sjukvårdsnämnden (HSNV) har samverkansavtal med varje kommun inom sitt geografiska område gällande gemensamma folkhälsoinsatser. Avsikten med avtalet är att underlätta det tvärsektorIELLA samarbetet för att få ett bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft. Arbetet med folkhälsa och social hållbarhet ska bedrivas strategiskt, systematiskt och målinriktat i syfte att förbättra befolkningens levnadsvillkor och hälsa samt utjämna skillnader i hälsa. Arbetet ska omfatta hälsofrämjande och förebyggande samt generella och riktade insatser. Arbetet ska bygga på långsiktighet och utgå från befolkningens behov.

Det är många faktorer som påverkar hälsan på gruppnivå. Det handlar om livsvillkor, boende, utbildning och arbete. Det handlar också om levnadsvanor som exempelvis kost, alkohol, rökning och motion. Det är särskilt viktigt att utjämna skillnader i hälsa och ge människor större möjlighet att kunna påverka sina liv och känna sig delaktiga. Folkhälsoarbetet är en av många pusselbitar i arbetet för en social hållbar utveckling. En ökad jämlikhet i hälsa och livsvillkor är en förutsättning för att uppnå ett långsiktigt socialt hållbart samhälle. Ett socialt hållbart samhälle innebär att mänskliga rättigheter respekteras och inga grupper diskrimineras eller missgynnas.

En verksamhetsplan med budget och insatser ska tas fram årligen. Den ska innehålla en beskrivning av prioriteringar kring vilken/vilka målgrupper som i kommunen är i störst behov av insatser. Verksamhetsplanen ska utgå från den långsiktiga planen som gäller för kommunen. Den årliga verksamhetsplanen ska efter fastställande skickas till kommunstyrelsen för kännedom. Innan planen översändes till kommunstyrelsen ska utsedda representanter för kommunen och HNSV ha diskuterat och ställt sig bakom planen.

Utgångspunkter för samverkansavtal och verksamhetsplan

Internationella och nationella styrande dokument anger riktningen för folkhälso- och sociala hållbarhetsarbetet tillsammans med regionala och kommunala styrande dokument. Dessa utgör grunden för prioriteringar och insatser inom samverkansavtalet.

Internationella och nationella styrande dokument vilka anger riktningen för folkhälsoarbetet

- Det övergripande nationella folkhälsomålet ”att skapa *samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation*”, och dess åtta delmål.
- FN:s Agenda 2030 med de 17 Globala målen för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling och agendans grundläggande princip om att alla ska inkluderas och ingen lämnas utanför.

Regionala/kommunala styrande dokument och uppdrag som ligger till grund för prioriteringar och insatser

- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030
- Västra Götalandsregionens budget
- Västra hälso- och sjukvårdsnämndens mål- och inriktningsdokument
- Stenungsunds kommuns Vision 2035.
- Stenungsunds kommuns program för social hållbarhet 2030
- Stenungsund kommuns strategiska plan med inriktningsmål.

Styrning och ledning

För att kunna genomföra ett väl fungerande arbete är det viktigt att grundläggande förutsättningar finns såsom ledning, samordning, analys och utvärdering samt tydliga styrdokument och planer. Arbetet ska bygga på nulägesanalys och regelbundna kartläggningar så att insatserna vilar på verkliga och förändringsmöjliga behov. Kontinuerlig kunskapsinhämtning och bred delaktighet och förankring är andra viktiga förutsättningar.

Folkhälsoråd

I Folkhälsorådet (FHR) ingår förtroendevalda från kommunen och Västra hälso- och sjukvårdsnämnden. Deltagande politiker och tjänstepersoner i rådet ansvarar för att ta med sig inspel från sina respektive nämnder/styrelser/förvaltningar till rådet samt att återföra rådets arbete tillbaka till dessa. Rådet ska varje år fastställa en verksamhetsplan för nästkommande års prioriterade områden samt uppföljning av denna.

Rådet ska skriftligen rapportera till kommunfullmäktige en gång per år.

Folkhälsoplanerare

Till folkhälsorådet finns en folkhälsoplanerare anställd på 100 %. Tjänsten har en central och strategisk placering i kommunens förvaltning.

I uppdraget ingår att;

- verka för att arbetet med folkhälsa och social hållbarhet bedrivs strategiskt och i samverkan med andra relevanta aktörer.
- vara tjänsteperson för HSN:s och kommunens ledamöter i folkhälsorådet.
- ansvara för att arbetet bedrivs utifrån regionala och kommunala styrdokument.
- ansvarar för att ta fram verksamhetsplan, följa upp verksamhetsplan samt ekonomisk redovisning.
- ansvara för en skriftlig uppföljning av verksamhetsplan varje år.
- analysera och tillgängliggöra aktuell statistik över hälsoläget i kommunen.

Det ingår även för folkhälsoplaneraren att under verksamhetsperioden hålla sig uppdaterad med aktuella händelser i samhället och att vara flexibel. Omvärldsbevakning, samverkan och kompetensutveckling är en viktig del. Folkhälsoplaneraren utgör en resurs för sektorerna i arbetet med att identifiera utvecklingsområden i syfte att bidra till att folkhälsan bibehålls och stärks i kommunen.

Ledningsgrupp folkhälsa och social hållbarhet

Arbete med folkhälsa och social hållbarhet ska genomsyra förvaltningens ordinarie verksamhet och bör integreras i kommunens styr – och ledningssystem. Folkhälsoplaneraren har en regelbunden dialog med kommunledning genom möten i ledningsgrupp folkhälsa och social hållbarhet som är representerade av sektorchefer. Gruppen har beslutande och vägledande funktion om hur arbetet skall genomföras och träffas 4 ggr/år.

Aktiviteter inom folkhälsobudgeten 2021

Verksamhetsplan folkhälsa och social hållbarhet 2021 utgår från Program social hållbarhet 2030 som är antaget av kommunfullmäktige 2018-06-25 och dess prioriterade områden;

- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Socioekonomiska förutsättningar
- Hälsöfrämjande och hållbara livsmiljöer
- Hälsa och levnadsvanor

Några insatser som finns med finansieras med externa medel, men presenteras eftersom de bidrar till helheten.

Aktiviteterna/prioriteringarna kan komma att förändras något då resultatet av den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor (HLV) och ungdomsenkäten Lupp kommer att presenteras vid årsskiftet respektive våren 2021. Finns behov av en kraftsamling utifrån dess resultat bör prioriteringarna kunna styras om till viss del. Likaså uppkomna behov med anledning av Covid 19 pandemin.

Barn och ungas uppväxtvillkor

Det övergripande målet för samverkan kring barn och unga är att de ska lyckas i skolan, som är en förutsättning för god och jämlik hälsa. Skolan är den arena som tillsammans med gott föräldraskap är de friskfaktorer som bidrar mest till barns utveckling och känsla av sammanhang. För att minimera utanförskapet bör insatser ske tidigt och samordnat. Följande prioriteringar kan bidra till att öka barns möjlighet att klara skolgången och fullfölja sina studier:

- Bygga gemensam plattform för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom grundskola.
- Satsa på föräldraskapsstödet i de lägre åldrarna 0-6 år och stödja projektet *Stärkt föräldraskapsstöd som främjar jämställdhet (externa medel)* med fokus att nå föräldrar i ett tidigt skede, i samverkan.
- För att skapa trygghet och studiero skall arbetat fortsätta med implementering av MVP (mentorer i våldsprevention) i grundskola och gymnasium.
- Barn och ungdomstiden ska vara fri från tobak, alkohol och andra droger samt spel om pengar skall förebyggas.
- Följa resultatet av ungdomsenkäten LUPP som genomförs hösten 2020 (rapport färdig april 2021).

Socioekonomiska förutsättningar

För att skapa en god och jämlik hälsa bör prioriteringar göras mot de insatser som bidrar till att minska utanförskapet.

- Fortsätta arbetet med hälsoskolan/information på SFI i samverkan med primärvård mfl.
- Familjecentralen som arena för integration och språkstöd.

Hälsofrämjande och hållbara livsmiljöer

- Arbeta strukturerat och samordnat för en Trygg och säker kommun fri från våld.
- Tydliggöra och sprida information om kommunens friluftsliv.
- Samverka med civilsamhället för att skapa möjligheter för ökad föreningsaktivitet.

Hälsa och levnadsvanor

De flesta ungdomar mår bra, trivs med livet och har framtidstro men värt att notera är att nära 70 procent av tjejerna i båda åldersgrupper (åk 8 och gymn 2) uppger att de minst flera gånger i veckan haft besvär med huvudvärk, magont, stress, nedstämdhet och/eller sömnproblem (för killarna gäller cirka 35 procent i åk 8, cirka 45 procent i gy2)

Ur: Lupp Stenungsund 2017

- Stötta skolornas arbete som syftar till att minska stress och öka psykisk hälsa.
- Implementera aktiviteter från lokal handlingsplan suicidprevention.
- Underlätta första steget till hjälp för barn och unga vid psykisk ohälsa i samverkan med primärvård, ungdomsmottagning mfl.
- Samordnat arbete med pensionärsorganisationerna och studieförbund samt kommunens övriga verksamheter i syfte att minimera ofrivillig ensamhet och erbjuda mötesplats där äldre kan knyta kontakter och öka sociala deltagandet.
- Satsningar för att minska stillasittandet och mer rörelse i vardagen hos hela befolkningen samt måltidens hälsofrämjande värde.
- Stärkt samverkan mellan rehabiliteringsmottagningarna och elevhälsa för att nå elever med låg fysisk aktivitet samt signaler på ohälsa med motiverande insatser för att stimulera till fysisk aktivitet.

Uppföljning

Planens med dess aktiviteter följs upp och redovisas på ledningsgrupp folkhälsa och social hållbarhet samt på folkhälsorådets möten 4 ggr/år.

Gemensam budget för lokalt folkhälsoarbete 2021

Folkhälsoarbetet finansieras av kommunen och hälso- och sjukvårdsnämnden med lika delar.

Insatser som medfinansieras av annan part förekommer och särredovisas i uppföljning av verksamhetsplan folkhälsa och social hållbarhet.

Inför 2021 bidrar parterna med vardera 630 tkr.

Strategiskt arbete och samordning

Folkhälsoplanerare 100 %	750 000 kr
--------------------------	------------

Omkostnader (adm kostnader, hyra, it, komputv)	90 000 kr
--	-----------

Verksamhet/prioriterat område

Barn och ungas uppväxtvillkor	185 000 kr
-------------------------------	------------

Socioekonomiska förutsättningar	50 000 kr
---------------------------------	-----------

Hälsofrämjande och hållbara livsmiljöer	0 kr
---	------

Hälsa och levnadsvanor	185 000 kr
------------------------	------------

<i>Summa</i>	<i>1 260 000 kr</i>
---------------------	----------------------------